

”

وارد حرم که شدم  
روبروی ضریح  
نشستم و با زبان  
لری با حضرت  
صحابت کردم. نماز  
زیارت را خواندم  
و شروع کردم به  
نماز استخاره به  
حضرت زهرا(س)  
و امام رضا(ع).  
اول مقداری  
مقدمه چینی  
کردم



گفتند: «باشه، پیگیری می‌کنم ببینم راهی پیدا می‌شده یا نه؟!»  
ایشان محبت کردند و نامه‌ای به دفتر رهبر معظم انقلاب  
نوشتند. مدتی بعد، یک روز بعد ازظهر خودشان از دفتر جهاد  
زنگ زدند که «بهار! از طرف آقا به شما و همسرتون تشریف به حج  
اهدا شده». خیلی خوشحال شدم، بلافضل به نمازخانه رفتم  
و نماز شکر خواندم. هشت سال بود که ازدواج کرده بودیم، اما  
همیشه درگیر آزمایشگاه و تولید سلول‌های بینایی رویانی  
چند سال اول زندگی و نه حتی موقعی که بیماری همسرم تشیدی  
شد، در کنار هم نبودیم.

اوایل تابستان سال ۸۲ به درخواست آقای دکتر کاظمی در دفتر  
جهاد دانشگاهی علوم پزشکی ایران جلسه‌ای گذاشتیم که دکتر  
کاظمی، دکتر شاهوری، دکتر رضازاده و یکی، دو نفر دیگر بودیم.  
دکتر کاظمی گفت: «برای اینکه پیاده‌کردم چه شواهدی داریم و به چه شواهد  
جنینی انسانی دست پیدا کردیم چه شواهدی داریم و ثابت شدیم  
دیگری نیاز داریم؟» طرح موضوع شد، بحث‌های علمی سنگینی  
کردیم، نظر دوستان را هم گرفتیم و در نهایت قرار شد یک سری  
آزمایش برای اثبات بینایینگی این سلول‌ها انجام بدھیم. حدوداً  
مردادماه تمام شده بود که آزمایش‌ها را انجام دادیم و ثابت شد  
سلول‌هایی که کشت داده‌ایم، سلول‌های بینایی رویانی (جنینی)  
انسانی هستند. دکتر کاظمی گفت: «حالا که این طوره بگذارید  
خدمت آقای خامنه‌ای گزارش دهیم و بپرسیم نتیجه آن استفتایی  
که ازتون کردیم چی شد.»

خلاصه، من گزارشی از کارها و تحقیقاتی که روی سلول‌ها انجام  
شده بود، تهیه کردم و به آقای دکتر کاظمی دادم و ایشان با اصلاحاتی  
خدمت آقافرستادند.  
چند روز بعد آقای دکتر زنگ زد و با کلی ذوق و شوق گفت:  
«بهار!!! از دفتر تماس گرفتند و گفتند که آقا گفته می‌خواهم این افراد  
رو ببینم.» خیلی خوشحال شدم و گزارش کارایه صورت پاورپوینت  
تهیه کردیم تا کامل برای آقا تشریح کنیم.

صبح روز یاردهم شهریور جمع شدیم و رفیق دفتر آقا.  
۱۰-۱۵ نفری بودیم.  
استرس عجیبی داشتم، می‌خواستم نزد رهبر بزرگوار حرف  
بزنم. همچنین می‌خواستم آنچه را سال‌ها برای حصولش  
تلاش کرده بودیم به بهترین وجه ارائه کنم. تصویر کنید  
سخنرانی نزد سخنوری تووانا چقدر سخت است. حدود ۱۵  
دقیقه با نشان دادن اسلامی صحبت کردم و مباحث علمی  
سلول‌های بینایی را گفتم: اینکه سلول بینایی چیست، ما  
چه کار کرده‌ایم، امروز به کجا رسیده‌ایم و درنهایت این دانش  
به چه کاری می‌آید؛ یعنی گذشته و حال و آینده سلول‌های  
بنیادی رویانی را به طور خلاصه و ساده گفتم.  
پس از سؤال و جواب‌ها ایشان شروع به صحبت کردند.  
یادم است که خوشحال شده بودند و ما را برای ادامه مسیر و

پیشرفت در این دانش تشویق  
کردند. صحبت بسیار زیبا و  
منحصر به فردی داشتند.  
خلاصه از بیت برگشتم و در  
اخبار رسانی، ۱۴، گزارش دیدارمان  
با اعلام اینکه محققان کشور به  
دانش سلول‌های بینایی رویانی  
انسانی دست یافته‌اند، منتشر  
شد. ما از اینکه کار مهمی انجام  
داده بودیم خوشحال شدیم.  
اما متأسفانه این خوشحالی  
زیاد طول نکشید و همین خبر  
چالش‌های غیرقابل تصویری  
برایمان ایجاد کرد. مثلاً بعضی از  
دوستان و کسانی که در حوزه‌های  
علمی مرتبط کار می‌کردند،  
گفتند: «این دروغه، شما اصلاً  
چنین کاری نکردید!» یا بعضی  
دیگر گفتند: «این سلول‌ها را از  
خارج آوردید. خودتان تولیدشان  
نکردید!» بعضی هم گفتند: «اصلًاً  
این دانش اهمیتی نداره که  
این قدر بزرگ جلوه داده می‌شه!»  
تا دلتان بخواهد از این  
صحبت‌ها بود. نمی‌دانید چقدر  
اذیت‌گننده بود و اثری مان را  
می‌گرفت. یعنی در این کنام سخت  
ما باید این کار را ادامه می‌دادیم.  
دکتر کاظمی بعدها به شوخی  
می‌گفت که اثبات دستیابی به این  
فناوری به برخی افراد، سخت‌تر از  
خدوانجام کاربود!  
خلاصه، با وجود تمام  
اصطکاک‌ها و شباهت‌افکنی‌های  
بی‌غرض و با غرض، رسمًا اثبات  
شد که به دانش سلول‌های  
بنیادی رویانی انسانی در داخل  
کشور دست یافته‌ایم. اما برای  
پی‌بردن به اهمیت این دانش  
نیاز به گذر زمان بود. خوشبختانه  
الآن دانشگاه‌ها و مراکز متعددی  
در این حوزه مشغول فعالیت  
هستند و در درمان برخی از  
بیماری‌ها به شکوفایی در کاربرد  
این سلول‌های راسیده‌ایم.